سرمني اوبنکي

ويناوال

محمد معصوم هوتک

۱۳۶۹ش

Ketabton.com
www.hotakonline.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اوښکي د هغه وياړلي، سر لوړي، مېړني او اتل قام (پښتانه) نامه ته اهداء کوم چي حماسو يې تل بيده اولسونه راويښ کړي، د محکومو اولسو په زړه کي يې د آزادۍ غوښتني روحيه راژوندۍ کړې او د استبداد او استعمار پخې ماڼۍ او وسپنيز دېوالونه يې ړنګ کړي دي - خو ده ته په پاداش کي کنډواله وطن او ګړوب کوروور رسېدلئ دئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

عنوان	مخ
لومړۍ خبري	5
لویه خدایه (ج)	6
ناورین	7
بیځایه توقع	8
عبرت	9
آښکلي کندهاره	10
ارذل المخلوقات	12
د سید جمال الدین افغاني قبر ته	13
د اشنا یاد	14
زیړه تابلو	15
کریږي	16
ډوبه جاله	17
د میني ترون	19
بي خونده اختر	20
حتمي بری	22
مرموزه ولوله	24
د سرنوشت شیبه	25
انجام	27
لبریزه کاسه	28
افتضاح	29
د پولیگون دښت	31
نه دي دي په یاد	33
څه پروا ده؟	35
د شهیدانو چوک یا رنځور کندهار	36
هیڅ مي باور نه و	38
ستړي خپه	40
کوثري خاخکي	42
توبه يي تر بدترو	43

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

عنوان	مخ
د لمني روی	45
د زړه سوده	46
سپېڅلی احساس	47
د ازل کښېلي	49
انسان	50
د کاڼي کرښي	52
پوخ نرخ	53
څه يي کوم	54
پاينات	55
د هستۍ شرط	55
جګه غاړه	55
رجا	56
آخر ولي؟	56
آ غم ځپلو !	56
واقعي مسؤل	57
پښتانه	58
بې مهره ساحل	59
ورکه هديره	60
خزان پسرلی	61
مهاجرت	63

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ خبري

په دې کوچنوټي مجموعه کې زما هغه اشعار راغونډ دي چې زیاتره برخه یې د ۱۳۲۲ش - ۱۳۲۸ش کلونو په دوران کې په کابل یا کندهار کې ویل سوي دي. دا کلونه له تأثیره ډک کلونه وه. په هیواد کې حوادث دومره تراژیک او خواشینوونکي وو چې د ډېر زمخت احساس خاوند یې لا هم ځوراوه. له بلي خوا زما ډېر تیروني دوستان او یاران را ځخه لیري سوي او پر پردیو هیوادو یې د هجرت ترخې او اوږدې شپې تېرولې او زه په وطن کې تک تنها اوسېدلم. نه مي له چا سره وړ ووت او نه مي وینه ور سره ګډېده. مرګونه، خرابۍ، د حوادثو تاثر او د تنهایي حالت هغه عوامل وو چې زما د اتلسو کالو بیده شعري احساس یې را ویښ کړ. شعر زما د یوازیتوب ملګری سو او د زړه سوده. باید ووایم چې ما په ۱۳۴۴ش کال، هغه وخت چې په ښوونځی کې مي درس لووست، په شعر ویلو پیل وکړ. د کندهار په سرکاري اخبار (طلوع افغان) کې مي یو، نیم شعرونه چاپ هم سول. (وګورئ د ۱۳۴۴ش کال د حوت د درویشتمي نېټې ګڼه). خو نه پوهېږم چې ولي مي یو دم شعري دنیا ته شا سوه او پوره اتلس کاله مي بیا هیڅ و نه ویل.

طبیعي ده چې د دې شعرو د خپرېدو زمینه ما ته دننه په هیواد کې نه وه میسره. شعر به مي وکېښ، ځینو کسانو ته به مي ولووست او له ځانه سره به مي خوندي کړ. د څه مودې راهسې چې له هیواده لیرې د هجرت شپې او ورځې تېروم، په دې فکر کې سوم چې خپلې خورې ورې پاڼې سره راغونډې او طبقه بندي کړم او دا دئ نن مي یوه برخه سره ترتیب کړه.

زه پر دې خبره معترف یم چې د دې مجموعې په شعرونو کې لازمه رنګیني نسته. دا به زما د خامۍ نتیجه وي. ځکه شعر پر فکري آمادګۍ او استعداد سربېره، مشق او ممارثت هم غواړي چې زه دا نیمګړتیا په ځان کې په پوره عمق سره احساسوم. وایي چې: "پیاز دي وي، په نیاز دي وي" په همدې خاطر تاسي د مجموعې لوستلو ته رابولم. زما په ګومان په یو ځل لوستلو ارزي.

محمد معصوم هوتک
یونیورسیټي روډ - ګلشن اقبال - کراچي
د میزان۲۲مه، ۱۳۶۹ش = د اکتوبر۱۴مه، ۱۹۹۰ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویه خدایه !

خدایه ! عقل و ماغـــــــزه مي و خوږمنـــو ته دارو کړې
دا کمزورئ هډ و لېچ مـــي وخـــدمت و تـــه چمتـــو کـــړې
په اومرې تار پتلېس بدن مـــــــي ستا خه مروچ غوښتئ
د هیواد د اورنی مینـــــــي نفس را پکښي پـــــــو کړې
د گناه ثورې مي سپک کړې د بدی قـــــــــدرت را مه کړې
خوږین زړگی مي د نېکی په ټینګ سپڼسي باندي رفو کړې
ړندي سترگي مـــــي په نور د معرفت کـــــــړې را روښانه
بصارت مي بصيرت کړې تېپه لار را ته چارسو کـــــــــــړې
دا بيوزلي دا خوار ځواکي چـــــي محتاج ستا د کــــرم دي
پر جابــــــــرو و سرکښو باندي خـــــــدايه ته کابو کړې
فرعونان د زمانـــــــي چي د قدرت په نشـــــــو مست دي
د خپل قهر و غضب په توپانــــــــي سیند کي لاهـــو کړې
کاهنان چي مـــــــو د بخت د گرځېدو فالـــــــــونه گوري
طلسم يي مات، کــــوډي باطلي، خام يي سحر و جادو کړې
چي به زموږ و ووړ بـــــــــورجل ته په کړو سترگو کاته کا
زما معصــــوم آه پـــه پسي کړې (مازيگر يي کور جارو کړې)

کابل-۱۳۶۴ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناورين

سخري دي، کرکنډي دي، غرگي دي او کودري دي
غرونه دي، لاښونه دي او لوړي و ژوري دي
دښت دئ، دامانه ده، توره دربه ده لار ورکه ده
ژرگي دي، اغزي دي او کروړي زوروري دي
دوبی دئ، اهار دئ، مځکه سره وربانـدي شپه مو ده
اور دئ، سرې لمبې دي، سرې سکروټې دي بخري دي
يخ دئ، بدن لخ دئ، وچ هډونه سړه لوېي ده
ژمی دئ، باران دئ يا د واوري سپين ځپري دي
تگ دئ، حرکت دئ، گرداونه دي، ځرخونه دي
کډې دي باريږي د هر چا پر ځټ تَوري دي
وېر دئ و ناورين دئ و افسون دئ و ژړاوي دي
نه دي پر کراره که ځوانان دي که سپين ږيري دي
ځنگ ته يې غيرت دئ، حميت دئ، سرښندنه ده
خاوره ده هيواد دئ، د ساتني يې خبري دي
سر دئ، ککرۍ دي، اندامونه دي، لاښونه دي
ميندي پر را ټولي پر شکولي يې غومبري دي
شخول دئ، کرکچو دئ، سره غوغا ده، توري کرږي دي
پاته نازولي پر ميدان دي يو وزري دي
منځ کي يې حساس معصوم ولاړ په اند ښننو کي ډوب
شعر يې دئ، قلم يې دئ د غم سوي سندري دي

کابل - ۱۳۶۳ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېځايه توقع

دوی مستي را څخه غـواړي په شعـــرو و په بيتو کي
ما کلونه دي تېر کړي پـه غمـــو په اند ېښنـــو کي
وايــي پاځــه ونځېــږه، رنـــدانــه لاره دروا خله
ځو به خورې د زړګـــي وينـــي د شرابـــو په جامــو کي
ځو به ســـر پر زنګانه يـې تحيـــر بـــه دي وي رشه
ځو به ناست يې بـــې مـونسه بې غمخوره په حجرو کي
راسه راسه بـــزم تـود دئ عيش و نوش شعار د ورځې
خوښ خوښ ګرځــه، غـورځـه پرځـه په ګډا په اتنو کي
خو:
زه به څرنګه هـــوس کړم چي مي ورور په وينـو لامبي
زه به څرنګه مستي کړم چي ماتـــــم وي په کورو کـي
زه به څرنګه خندا کړم چـــي ياران پـه وينـــــو ژاړي
زه به څرنګه خوښي کـــړم چي اولس ډوب وي غمو کي
زما دي زهـــــر و زقـوم ســـي کتلمي و نعمتونـه
چي مي څنګ ته بوري وراړي وي له لـوږي په نارو کـي
چي اشنا په شوا خون وي، هډ يې مات زړه يې محزون وي
تو لعنت دي زما پر پت سي، کــه به غورځم په ښارو کي
پرېږدئ پرېږدئ معصوم پرېږدئ تاسي هسي و دی داسي
بورا خوښه وي پر ګلـو، پتڼ خوښ وي په لمبـــــو کي

کابل - ۱۳۲۴ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبرت

د هلکـــــو په شان ناست دي جوړوي لـــه خاورو باغ
په اوبـــو بـــه چا ليدلئ وي بل ســـــوئ يو څراغ
د مېـــړه به قول، قـــول، ژبه، ژبـــه، هوډ بـــې هوډ و
بور دي مات سه بې غيرته ! لوى سړى وايــــــې درواغ
ها چي لافي يې د عشق کړې، تاسي وينئ چي نن څه کړي
پر مرداره باندي جنګ دئ، تـــور يې مخ لکـــــه د زاغ
خدايه نه دي واى هست کړئ، يا دي نـــه واى پوهـــولئ
يا په دواړو سترګو ړوند واى، راته يـــو واى دښت و راغ
ابتلا ده راتـــه پېښه، لــــوى ميدان د امتـــــحان دئ
بُرد و باخت يې معلوم نه دي، سترګي سرې زړګى مې داغ
يا خو زما ماغــــزه خراب دي، يا لــــه ده څخه لار ورکه
يا بــــه بل مکر تــــر منځ وي، زموږ به نه رســــي دماغ
اې معصــــومه پرېشاني دي پيلامه د خوښۍ بــــــوله
تور سکاره دي ما ليدلي، سرې سکروټـــــــي پر اوجاغ

کابل - ۱۳۲۳ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ ښکلې کندهاره

درواري ســــم، درواري ســــم آزموږ ښکلـــــې کندهاره
آ اشـــــرفه د ښـــارونو، آ نامـــــداره آ تاجـــــداره !

++++

ستـــــا په خاوره کي اکسيـــرو، د ړندو سترګو توتيا وه
ستـــــا او به آب حيــات وې، هر يو ځاځکی دي شفــا وه
هـــــره پاڼه دي زرپــانه، هـــره ترخــه کېميا بوټــی
هـــــره تيـږه دي عقيق وه، هـــره پرښــه دي خـــارا وه
هـــــر فاتح د ملتونو، په ګـــونډو ستــــا و همت ته
هـــــر غاصب د ثـــروتونو، تاته پړ، ماتي پخــــوا وه
تا روزلي اتـــــلان وه، تا روزلــــي شنــــه زمريــان وه
هنګـــــامه د فضيلت دي، خپـــره سوې شا و خـــوا وه
چا د وېـــر ماتمکده کـــړې؟ چا په وينـــــو اغشته کړې؟
چــــا د خاورو کنډواله کړې؟ چــا دي ژوند کړئ ناکراره
درواري ســــم، درواري ســــم آزموږ ښکلـــــې کندهاره
آ اشـــــرفه د ښـــارونو، آ نامـــــداره آ تاجـــــداره !

++++

د ميـــــرويس مېنه ده ړنـــــګه، د احمد کورتش خالي دئ
حجـــــرې د فضل تـــوري، ظلمت بانـــدي طــاري دئ
د قيطـــــول څوکه چي سپـــــرو، د نادر د سپـــــرو مخ ته
په ګوليو ربنــــکي ربنـــکي، رود د وينو ترې جــاري دئ
د مانجـــــې جرګې دي څه سوې، کوکــــران ولي خاموش دئ
د شبر سرخ فيصلې ماتـــي، پر زړګي مـــي داغ کــاري دئ
ها مـــانۍ د نارنج څــــه سوه؟ ها محفــــل د ادب چيــري؟
تغـــــرتول محضر سپيـــــره هم د فاضل کنــــدهاري[1] دئ
دا شـــــامت د کـــــوم اسې و، دا تنـــدی د کوم ترېنګلـــي
چي سمسور و شنــــه باغونه دي ســـول ډک له خنډ و خـــاره

---

[1] د علامه عبدالحی حبيبي مريني ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درواري ســـم، درواري ســـــم آزموږ ښکلـــــي کندهاره
آ اشـــــرفه د ښــــارونو، آ نامــــداره آ تاجــــداره !

++++

ستــــــا مانۍ و ستــــــا قصرونه، ستا ويارلي عظمتونه
ستــــــا دښتونه ستــــــا رغونه، له ميوو څه ډک باغونه
ستــــــا جادې ستا سړکونه، ستــــــا کوڅې ستا فصيلونه
ستــــــا قريې ستا محلونه، لــــويې لارې او واټـــــونه
ستــــــا ځوانان و ستا مېړونه، لـــــه غيرته ډک يې زړونـه
ستــــــا مشران کلک يې هډونه، لــــه هيبته ډک ږغـــونه
ستــــــا قومونه اولسونه، ستــــــا له وياړه ډک نســـــلونه
د نا اهلو په لاس ورک ســـول، مات او ګوډ شــــل يې هډونه
تـــــه د چا دسترګو خاروې، چې نظـــــر يې ستا هستي کړه
خدای دې ټپ په سترګو ړوند کړي، مور دې بوره سي خور وراره
درواري ســـم، درواري ســـــم آزموږ ښکلـــــي کندهاره
آ اشـــــرفه د ښــــارونو، آ نامــــداره آ تاجــــداره !

++++

آ نيــازمنــو آ غمخـــورو آ سپيـــن ږيـــرو آ ځـــوانـــانـــو !
آ غښتـلـــو مېـــړنيـــو آ دوستـــانـــو عـــزيـــزانـــو !
آ دننـــــګ و غيــــرت نسله، د بابا د کــــــور وارثـــو
لــــــه دې کور څخه اور مــــــړ کړئ، د زړه سرو آ زلميانو !
نازولـــــو تې ناز ورکــــړئ، کړېــدلي دلاســــــا کړئ
د دښمـــــــن کور يـــــې خراب کئ، آ د رزم اتـــــــلانو !
د کـــــــونډيانو غـــم يې وخورئ، يتيمانو تې ډاډ ورکړئ
دا نغـــــرې به بيرته جوړ ســــي، په همت د باتـــــورانو
هـــــلئ هــــــلئ ژر سئ ژر سئ، دا کـــــورګې بيرتـه ودان کړئ
عـظمت يــــې اعاده کــــــړئ، ور روښــــــانه يـې کئ لاره
درواري ســـم، درواري ســـــم آزموږ ښکلـــــي کندهاره
آ اشـــــرفه د ښــــارونو، آ نامــــداره آ تاجــــداره !

ده خواجه - کندهار - ۱۳۲۴ ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارذل المخلوقات

په وراني کي قهرمان دئ — په عمران کي دئ ناسیال
د دنیا خوبي په ده کښي — په خروار کي یو مثقال
و پیسو ته یې نینګلي — ډکوي خورجین جوال
نړوی یې سوځوي یې — تمدن د هزار سال
لاس یې سور په وینو لژند — کړي د سولي استدلال
د همنوع وینو ته تږی — وي په مرګ باندي خوشحال
د خپل ورور په وینو لامبي — دا یې حال دا یې احوال
نه یې زړه سوړ سو په ژوبله — نه یې وېره له وبال
نه سړه سوځي پر کونډو — نه پر آل نې پر عیال
که بې وسه او ذلیل و — بې غیرت وي غوړه مال
د ناکس په پښو کي پروت وي — چاپلوسي یې بې مثال
د قدرت پر خره چي سپور سو — نو فرعون دی یا دجال
نه یې خپل ماضي په یاد وي — نه یې ډار له استقبال
نه مسلک نه یې ایمان وي — نه یې شرم په اعمال
هی ! افسوس د انسان نوم دئ — چي انسان وي پرې پایمال

کابل - ۱۳۶۴ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سید جمال الدین افغاني قبر ته

په کانون کـــې د پوهنـــې، یــوه دنگه مقبـــره ده
د افغــــان د تاریخ پاڼــه، هدیره د علامـــــه ده
یا ، خطا سومــه غلط ســوم، هدیره خو وي د مړو
علامه نه مـــري ژوندی وي، دا د تیـــږي نوشته ده
دا محضــــر د ها سیــد دئ، چي فیضوني رسېدلي
که لنـدن و که پاریس،مصـر و ایــران که ترکیــه ده
آسیده !آپښتـــــــــونه ! ستا یادونه به همېش وي
ستا پیغـــــــام د اولسونو، د راتلونکي برنامه ده
ستا په گوتو هره کرښه، یـو کتاب د معــــــرفت دئ
ستا د خولې هره خبـــــره، نن یې گورو وجیزه ده
ته حامي وې د بېــــوزلــو، ته ناجي د ملتـــو وې
و خپل کور نه دي نظر دئ، چي پر سر یې څه جگړه ده
اهریمن سترگي ســـرې کړي، نړوي یې سوځوي یې
د کونړ له سینده جوړه، د سرو وینـــــــو نربده ده
کندهار ټوله گړوب سوئ، د هیلمند د وینو بوی ځي
د پنجشېـــــــــــــر هره ډبره مو په وینو تکه سره ده
د هرات و منارو ته، د سرو وینـــــــــو زیني جوړي
طالبان ټوله سیاه پوش دي کنډواله یې مدرســــه ده
د سرکښو طاغوتیانو په لاس ستا کورگی خراب سو
هره پـولــــه د وطن دي، د شهیـــــــدو هدیـــره ده
د وطن ملالــــــه پېغله، د واده پـــــــر تخت شهیده
سینگار سوې کفن پوشه، ته به وایــــې چي بیده ده
د وطن ځوانان دي ټوله، د ایثار پر مورچل ناست دي
سرښندنې په سیالۍ دي جوړه کړې هنگامــــــه ده
خو ستا روح دي تل آرام وي، اطمنان به دومره درکړم
پر جابــــرو باندي هـــــر ځای، د زلمیــــو غلبه ده

کابل - ۱۳۶۴ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اشنا یاد[2]

زړګیه ! په لبمو دي، ځان سوځلئ دئ که نه
په غم کي د اشنا دي، کړولئ دئ که نه
د حسن په بازار کي دي یوسف ګدایي ګر کړ
تا کله په آینه کي ځان کتلئ دئ که نه
د ټک دانه راوختل په کومي د شاعر کي
طبیبه تا ناسور داسي لیدلئ دئ که نه
د ګل پر ځای اغزی سو د ګلاب پر ځای زقوم دئ
پېچک پر چنبېلي راخر خېدلئ دئ که نه
صیاده ! پرون ټول بلبلان ولاړل ستا له وهمه
تا بیا نن د تزویر دام غوړولئ دئ که نه
له ګله لطافت ولاړ او له جامه مستي ولاړه
له کومه چي (بارو) په سفر تللئ دئ که نه
د شپې ژړا دي زېری د وصال ګڼه معصومه
شبنم دي پر ګلاب سهار لیدلئ دئ که نه

کابل - ۱۳۶۵ش

[2] د **۱۳۶۵**ش کال د کوچني اختر ورځي وې. د کابل ښار په یو کور کي د (خانونده های نو به قدرت رسیده) ځو تنه راغونډ وو او د ساز و سرود محفل یې جوړ کړئ و. زه د یوه بېګانه بندي د خلاصون له پاره لالهانده ګرځېدلم. یو چا د دغه کور پته راکړه او د عریضې وړاندي کولو له پاره یې همدا موقع مناسبه وبلل. کور ته ورغلم. سندرغاړي زما د خالپوځو د ملګري (جهاني) یو شعر په ډېر حزین مقام وایه. ما سمدلاسه د خپل اشنا په یاد، د ده د شعر په اقتفاء پورتنی نظم په حافظه کي وواېه. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

زيږه تابلو

ځوک په فکر د خپل سر دي، چا تـــــه غم دي اولادونه
چاته خپله هستي اور ســـوه، پکښې بايلودل ســـرونه
ځوک په فکر د ثروت دي، ټـــولوي يې غونــډوي يې
تر مسلک ورته تېـــــريږي، پکښې ږدي خپل ايمانونه
ځوک د خپـــــل مقام پاينښت ته، ناروا وي روا بـــولي
نصب العين يې بس همدا وي: زما دي عيش وي عشرتونه
ځوک د تېرجا و جلال په تمــــــــه ناست انتظار باسي
و کسات و انتــــــقام تـــه جوړوي اوږده پلانـــونه
ځينو لار ده ورکــــــه کړې، بې هدفـــــه رهي ســوي
نن شپـه دلتـــه سبا هلته، نامعلـــــوم لور ته مزلـــونه
چا بـــــوړی دی راستـــــه کړی، ډزهار دئ ټکهار دئ
د خورلنـــــو په مرگ وياړي، تاووی ورتـــــه برېتونه
چا د حق تر بيــــرغ لاندي، څه نادودي هـــــم و نه کړې
که دا ټولي درتـــــه ليکم، ترې به جوړ ســــي کتابونه
ځوک حيــــــران و اوتر ناست دي، د زمان و تماشو تــــه
سترگي هيښـــــــي راختلي، په شپو شپو وهي چورتونه
نه يې عقل پــــــــــه رسېږي، نــــــه يې فکر ملگری کا
د ماشوم په شـــــان اخيستی، گرداورد يې خوري څرخونه
ځوک بيا خوښ پـــه خريږي دي، د عمرو ارمان يې وخوت
ښرموښ څه غواړي لــــه خدايه! باد، سېلۍ او بارانونه
يو منصف و يو مصلح و يـــو غمخور و زړه سواند نسته
چي د چا پر سر لاس تېر کړي، د چـــا مات کړي ورمېږونه
دا ټونگونه د دښمن دي، که نـــه خپل خو داسي نه کړي
دا چي ورانه مو بازي ده، ببـــــگانه پکښې لاســـونه

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرېږي

مینــــه راتـــه اورده، په سوځېـــــږمه کړېـــږمه
ژونـــد راته زنـــدان دئ، زهیـــرېږمه ځـــورېږمه
ما ویله سرې لمبــــــې یوازې زما پر سر دي بل
هر لورته چـــــې ولاړ سمه په پوړندو کي خېژمه
گوره زمانې ته څه نخرې کوې، څه لوبي کـــــړې
کله ورته شین د ژړا ولار سم، گاه خنــــــدېږمه
مکر د عالم مي کله داسي لېــــــونی کړي چي:
مخ مي سي پر بوښو، کـــــریږي پیل کړمه ژړېږمه
رڼ رڼ ورته گــــــوري پر لمن باندي لمبې څرخي
نور خلک ړانــــــده دي او که زه نه په پوهېـــــږمه
لاس واخله ناتـــرسه، څه کانې وې چي دي ونه کړې
ستا حیـــــا که نسته، آخر زه بلا شرمېـــــــږمه
خپل باریک احساس و حساس مغز ته چي وگـورم
آفـــــرین پر ما ! چي لا ژوندی یـــم ټپرېـــــږمه
شعـــر مشغولا ده، که نه زه و شاعـــــري چیري؟
څه نسبت زما و د قلـــــم، خوشي ویېـــــــږمه
ښې شېبې د ژوند مي په ناورین په شواخون کي دي
ځکه زه معصوم چي شپــــــه تیرېږي لا ننېـــږمه

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوبه جاله

مکر شعار د زمان، ټگی مضمون د دوران
درواغ خاصه د مړو، فرېب خصلت د انسان
د واعظ ځای نیولئ، دئ اهریمن و شیطان
د ظلماتو پردې، پوښلئ مخ د اسمان
چپه غوبل دئ روان، جاله چپه کړه توپان
اوبو اخستي کوچنیان، آه و ناله د افغان
سراسر عمر هجران، یم د وصال په ارمان
د زړه په وینو گذران، گوره چې څنگه به سي؟

++++

څوک له نېستیه فرار، له ژونده سوله بېزار
څوک له مستیه جرار، هستي یې من و خروار
څوک د بمبارد له بیري، منډې سرونه په غار
څوک د چپاو له وهمه، کاږي د مرگ انتظار
چاته ښارونه اور سول، مخ پر صحرا خوار و زار
و چا ته کلی دوږخ، سیده را دروميي پر ښار
څوک د جگړې پر ډگر، ځوانیمرگی ته تیار
سول قرباني و نثار، گوره! چې څنگه به سي؟

++++

ارام په کور کې وي ناست، یواري شخول سي ژړا
کور ته هاوان ولوېدئ، کورنۍ سوله تباه
دا غم لا نه وي تمام، بیا چوکچوکه سي غوغا
پر پلاني متان پټاو سو، کوچنیان یې سول نیمه خوا
ناڅاپه بیا سي ناره، لاندي تر ټانک سو بابا
لنگ و لاښ پروت پر سړک، ریچې ریچې یې سوه ملا
دربی درزی د توپو، د سرو گولیو برېښنا
د ټولو غوږ په هوا، گوره! چې څنگه به سي؟

++++

(c) ketabton.com: The Digital Library

سکني وږونـــــــه اخته، يو د بل کـــور يې کړ چور
دښمن نوکان جنگــــــوي، ورتـــــــه ولاړ په غرور
خوارېږ ياران د کلـــــو، چې گــــــډ يې غم و سرور
يو د بل وينو ته ناست، غـــــــوښي شکوي په امبور
ټپ چي پر بدو واوړي، ور څخـــه جوړ سي ناســـــور
علاج يې سخت و مشکل، د ناروغ ژوند پــــه ضـــرور
د کلاوي ســـــر دئ ورک، تللئ له ستــــــرگو څه نور
راباندي خاندي تـــربور، گوره ! چي څنــگه به سي ؟

++++

زما احســـــــاس و ماتم، زما اندازه و والــــــم
زما برداشت و فکـــــــر، زما ســـــوي مينه و غم
زما صداقت و رشتيـــــا، ځـای پکښي نسته د چم
زما سپېڅلــــــي دنيـــاو دا چمبـــازه عالــَــم
ني تحمل راســـــــره، نه يـــي طاقت نه يې زغم
نه ښکاره کيـــږي خلکـــــو ، ورته عاجـز دئ قلــم
کوټلي وينـــــي د زړه، راځي تر خـــــوله و ترنــم
گرېوان مي لوند دئ په نم، گوره ! چي څنگه به سي ؟

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د میني ترون

و یوي نغمي ته ناخـــي باده نوش زاهـــدان دواړه
د یوه هدف و لـــــور ته ځي هنـــدو مسلمان دواړه
اور د میني چي پر بل سي یــو د سترګو رپ کافي دئ
چي مکوټ سي پکښي ټــوله دا دنیا ها جهان دواړه
ازموینه د عشق ګـــــرانه احتیاط ډېر ورلــــره بویه
ډېرو اینښئ پر دې لاره دئ خپــل دیــن و ایمان دواړه
ملامت نه یمه خلکــــــو خپله مینه راته اور ســـوه
خیر که لیري رانه ګرزي بېګانه و خپلـــــوان دواړه
که هر څو یـــم بخت کړلئ منتظر یـــم ستا و لور ته
د باران اوبـــــو ته تږي وي اغـــزي و ګلان دواړه
تا پرون کړې د زهد لافي نن ملنګ د میخانــې سوې
مخ دي تور پزه دي پرې کړه پرېږده وعظ و بیان دواړه
مینوشي د تقوا نخښه پایکوبـــي د قبول شرط دئ
د کوثر پـــر څاه اوبیـــږي دوږخیـــان جنتیـــان دواړه
که د میني ترون نه وای د معصوم په حســاس زړه کي
لا د مخه بې سوځلي وای قلـــــــم و جزدان دواړه

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې خونده اختر

څه له شنـــوخته ډک اختر دئ
نې مزې سته نـــې خوندونه
څه بې خـــونده شپې و ورځې
څه له ګرومه ډک وختـــــونه
نه مستې ستـــــه د زلميانو
نه خوښـــــې سته نه سازونه
نه سرخي سته د نکريځـــــــو
تش لړلـــــې مولاســـونه

++++

زما ياديــــږي زما ارمان دئ
کندهار ښــــه اختــــرونه
ښـــــې لونګۍ، ښه لباسونه
نورانـــــې، ښکلـــې مخـــونه
د عيدګاه ماجت لمونځـــونه
تکبيـــــرونه، دورودونـــه
د ســــــړيو سيلابـــــونه
په لکـــــونو اولســـــونه
زما ياديږي زما ارمـــان دئ
لـــــوی دالان[3] او مجلسونه
ها درانه درانه سپين ږيـــري
ها لـه مهـــــره څه ډک زړونه
ها د ميني سترګې مه ســــــې
ها د غيـــــــرې روغبړونه
دا اسمان دی بـــــدل سوئ؟
که اليش غرونه رغـــــونه؟
که دا مځـــــــکه هغه نه ده؟

[3] لوی دالان په کندهار کې د ملا ګلداد په کوڅه کې د حاجي محمد اکبر هوتک په کور کې دي. زموږ د کورنۍ لوی و کوچني به په غم و ښادي او اخترو کې په دغه دالان کې راغونډېدل. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

که بدل دي دا دښتـــــــــونه؟
ولي دومــــــــره بې نوري ده؟
ولي دومره ډېر غمـــــــــونه؟
ولي دومره افسون پروت دئ؟
ولي نستــــــه خوشال زړونه؟

++++

نو به ولي خوشالـــــــــي وي؟
نو بـــــــه ولــي وي سـروزونه؟
په زرو ککـرۍ رغـــــــــــړي
جوړ لـــــــه وينو څه رودونه
په زرو مينـدي ســـوې بوري
پر زړګـــــــــي د زوی غمونه
په سوو ناوي ســــــــر تـوري
ويـــــــــې نه کښل ارمانونه
په لکو عالــــــــم فرار سـول
ځنـــــــــي پاته سول کورونه
په ســــــــــو کلي چپه سول
تور ولاړ دي لـــــــوی ښارونه
په زرو ځـــوانان نېستي سول
ورک يـــې مړي و لاښـــــــونه
سمــه غرتول هديـــــــره سوه
څو چي ګـــــورې، دي قبرونه

++++

خدايه! خلاص دغه اولس کړې
پر ارامه يې کـــــــــړې زړونه
خدايه! مـــخ تور د پـردو کړې
خدايه! بس کړې دا مرګـــونه
خدايه! ټينګ را اتفاق کـــړې
د دښمن شنـــــډ کړې پلانونه
(آمين)
کابل - د کوچني اختر شپه - ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

حتمي برى

آزما غيرتي و تاريخـــــــــــي قامه !
آزما پښتنـــــــــــي و افغاني قامه !
آ د ننگ ټوټو آ د ميرويس بچـــــو !
آ د احمــــــد شاه ابدالــــــــي قامه !
نن که دي پــــــه خوا اوږده مزلونه دي
يا پـــــر تا حرام خـــــواږه خوبونه دي
خوار نېستمن که ناست دي اولادونه دي
پاته يې ښوونځـي و مکتبـــــــونه دي
ښارې دي پرتې مځکې باغـــــونه دي
ژوند دي ســـــرگردانه احتياجونه دي
يا دي پــــــر پردو تـــرو کمپونه دي
ستا پر ســــــر روان تجـــارتونه دي
يا که کنډوالــــــــې دي نن کورونه دي
خير دئ، که جگړه ده که جنگـــونه دي
آزما تاريخــــي و غيـــــــرتي قامه !
آزما پښتنــــــي و افغانـــــــي قامـه !
خامخا تېــــــريږي دا ترخـــې ورځې
پاى ته بـه رسېــــــږي دا اوږدې ورځې
بيا به دي هيـواد وي، اولســـــونه وي
مات به دي دښمن تور بې مخونـــه وي
بيا به هنگامــه ستا د بريـــــــــو وي
بيا به غـــــوړي ځونـــــي اتڼونـه وي
غرونه به مـو پټ په سپينـــو واورو وي
ډک به په غاټول ټوله دښتـــــــونه وي
سوړ ژمى به تېـــــر وي، پسرلى به وي
هره خــــوا به ورېږ وي، گلـــــــونه وي
بيا به د اوښانـــــو کتارونــــــــــه وي
پلني به کـــــــږدۍ بل به اورونه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېږخي به راغبنتـــــــــي ابادۍ ته وي
بيا به همکاري وي اشــــــــرونه وي
بيا به د غبنتلو جرگــې جوړي ســــي
نخښبـــه به په وينو ترونــــــــونه وي
بيا به شملې نېغي د زلميــــــــــو وي
بيا به يــــــــې د خيال کاږه برېتونه وي
رشک به د ښمنـــــــان ستا په بريو وړي
بيا به راژوندي تېر عظمتـــــــونه وي
ښادي به ارواوي د نيکــــونو ســــي
خوښ به په قبـــرو کي مو پلرونه ســي
آزما تاريخــــــــي و غيرتـــــي قامه !
آزما پښتنـــــــي و افغانـــــي قامه !
خامخا راتلونکــــي دا وختـــونه دي
ما معصوم ليدلــــــــي دا خوبونه دي

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرموزه ولوله

نن مي بيا ولي خامـــوش فکر ژوندی سو
په ورو ورو يـــون مي بيا ولـــي ګړندی سو
يو مـــرمـــوزه ولـــوله ده کشـــوي مـــي
يو سرکښ احساس مي بيا د پښې اغزی سو
ما تـــوبـــه وه د نصـــوح ورخخه کښلـــي
د تقدير په حکـــــــم بيا عشق بابېړی سو
و ميدان تـــه د جدال چـــي ور حاضر سوم
سقراط د خطابـــــــي پر وخت تـــوری سو
خو زما برخـــــه له ازلـــــه وه لـــــړ کمه
حسادت د زمانـــــي پر ســـــــرباری سو
نن رنځـــــور يم د کلو ، پر ړدنو پروت يم
هډو پوست يـــــمه طبيب را ځخه پردی سو
له دنيا و ما فيها ځخـــــه پرهېز ســـوم
تـــول جهان راته د زهـــرو کټوری سو
زمانه ده بـــي تميزه بـــي انصافـــــه
چي جانان چينی د خاورو کنـډولی ســـو
په سپين مخ و جګـــه غاړه به ولاړ يـــم
که يو وخت د تور و سپين تر منځ سپينی سو
يو خوا مينه د هيواد بل لور هجــــــران دی
په دا منځ کي يې معصوم خوار راګردی ســو

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرنوښت شېبه

د پامیر له لوړو څوکو د بابا له سر درو
د آمو له مسته روده، د هیلمند سیند له څپو
د پنجشېر له کوهستانه، له کونړه له خیبره
د بامیان له هسکي مېني، د پکتیا له لوړو غرو
د میرویس، احمد له قبره د روښان پیر له ټاټوبي
د کابل له شا و خوانه، د هرات له منارو
هاتفي ږغونه کیږي، اسماني کرږي دي پورته
آ پښتونه ! آافغانه ! وطن ساته له پردو
دا د هغه قام ټاټوبی، دا د هغه اولس خاوره
چي زمری یې له هیبته څه لړزیږي د ځنګلو
دا د هغه بابا کور دئ، د هغې توړی بورجل دئ
چي ساتلئ یې په ګډه ننګ و پت د پښتنو
دا انګړ د هغې ناوي دغه تخت د هغې ښکلي
بدرګه چي یې ډولۍ وه د توپک په ګوزارو
دا هغه توپاني مېنه چي چنګېز یې سلامي کړ
د ګرګین غاښوني مات کړل خوله یې ډکه له ایرو
د نادر لیچي یې غوڅي و مغول ته یې ملک اور کړ
د فرنګ فاتح لښکر یې، په همت کړ پر ګونډو
له برنسه څه درس واخلئ، مکناټن هم در په یاد کئ
د برایډن کیسه مو نه ده، اوریدلې له پلرو ؟
عظمتونه ورته پاته له بابا څه په میراث دي
د غیرت درس دئ ورکړئ، مور په غېږ کي په شیدو
اوس هم هغه پښتانه دي، هم هغه توریالی قام دئ
اوس هم هغه قدرت پروت دئ، په موټو کي د زلمو
د هم هغه پلار اولاد دئ، د هم هغه نیکه نسل
پر هغو درو لوی سوئ، چي دوږخ و د دښنو
هم هغه نبغي شملې دي، هم هغه کاږه بریتونه
هم هغه دود و دستور دئ، هم هغه ټینګه پښتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم هغه د خيال توپک دئ، هم هغـــه وسله ګېنه ده
هم هغه د ننګ مـــــورچـــل دئ، بنۍ ډکه له نينو
د هم هغي ادي غيــــرږده، هم هغه ماشوم لوی سوئ
د غيرت و ننګ داستان يې، د زانګو للـــو للـــو
نن جګړه د سرنوشت ده، نن شېبه د هست و نېست ده
فيصله يـــــــي ده په توره، په توپک و په تـــوپو
په جرګو مرکو نه سي، زور د تــــوري ورښکاره کړه
د خوشحال بابا وصيت دئ، باندي تنــګه کړه اورشو
ډېره سختــــه ازموينــــــه پر دې قام ده نن راغلـــې
ډېري سختــي شپې و ورځي دي تېــــــريږي پر مړو
که مو لــږ څه لتـــي وکړه، شــرم و پيټ به وي راپاته
د بابا رېـــره به کل ســـــي د نامـــــــــردو په چړو
دورمۍ درومۍ پر مخ درومئ، تر شا مه ګـورئ زلميو
د بري پاڼه مـــــــو ثبت ده، د نـــــړۍ پـر تاريخـو

کابل – ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجام

نه ملنګ د زیارتو سوم نه په مینه کې مجنون
نه پرسد نه لیونی سوم نه چادي نه افلاتون
نه مې ښه ورځ ده لیدلې نه آرام نه آسوده سوم
نه مي سوده د زړه کیږي شپه و ورځ یم ځګرخون
نه په فکر د اولاد یم نې د کور په غم ویشتلئ
نه د ځان نه د جهان سوم عجایب شاني ژوندون
نه پر لوړ ځم نه پر ځوږه نه پر ښی ځم او نه کیڼ ته
پر لمن مې میخ وهلی دایمي یم پر سکون
نه قادر یم پر خبرو نه مي وس د چوپېدو سته
نه مختار یم نه مجبور یم څه کانې دي د جنون
نه د سیاله سره سیال سوم نه له غیرو سره غیر
نه مي خپل آن دی منلی نه قانع سوم په مضمون
په خپلوي کي بیګانه یم په پردیو کي آشنا سوم
له اغیارو سره دوست سوم له دوستانو مې بېلتون
نه د سر سوم نه د پای سوم نه د لر یم نه د بر یم
تر آغاز مې انجام مخ ته سر چپه ګرزي ګردون
نه روا نه ناروا سته په مذهب کې د رندانو
تقدس د دود د ستور کړمه سرکښه له قانون
نه په سپینو ورګډېږم نه د تورو یم ملګری
یو معصوم شاني موجود یم پاک سپېڅلی و پښتون

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

لبریزه کاسه

لا ترڅو بــه دي پر بــدو ، څپټــي درغــوړوم
لا ترڅــو بــه تجاهل کړم، ځان بــه نه پــه پوهوم
توپاني ميني مجبور کړم، فريادي چيغي مي وکړې
سېلابي اوښکي مي توی کړې، غمجن زړه په سړوم
لباسي دنيا په تنګ کړم، مصنوعي خندا مي نـه زده
د ژړا پــر ځای د زړه کوټلــي وينــي تــويــوم
طاعوني رنځ دی راپوري، د عـلاج واری يې تېر دئ
چي طبيب خبله رنځور وي، نــور به څه ګيـلـه کوم
نفساني خــوا ده غالبه، روحانــي ترون دئ پاتــه
نورانــي ډېوه خاموشه، پــر تيارو شپــي تېــروم
ايمانــي جذبه پــه کار ده، وجدانــي عمل لازم دئ
شيطـانــي کـه وه کارونه، زې په ســر اور لګــوم
فرعوني نشې کړئ ماتې، طاغوتي پلانونه شنډ کړئ
بله لار نستــه زلميو ، خپلــي غاړي خلاصــوم
فرهادي تېشــه راواخلئ، پر سر ورکـړئ ګــوزارونه
شېـــرين ژوند يې هلاهل کړئ، زه خپل زړه په يخوم
حوادثو يــو اخيستي، لوټــه ړدم ګام پــر ايــړدمه
ښه پوهېـــږمه معصومــه، هسي ځان په غــولــوم

کابل – ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

افتضاح[4]

څه مفتضح مراســـم، څه مبتــذل نطقـــونه
څه مصنوعـــي خوشحالۍ، څــه د ريا ډولونه
ټول يې پـــه زور راوستي، پر ټولو حکم سوئ
ټول زړه نازړه دي رهي، پر خولو يې دي قلفونه
که څوک چکچکي کوي، او يا شيندي ګلــونه
په خپلو کړو شرمېـــږي، پټوي تور مخـــونه
پر څه ګلونه شينـــدئ؟ پر څه ډولـــونه وهئ؟
د چا له پاره غـــورځئ؟ چاته رقصـــونه کوئ؟
لکه چي هېري مو کړې، ها برندي برندي ځوانۍ
ها په قبرو کي پرتـــې، ها ستړي ستړي هستۍ
لکه چي هېري مو کـړې، ها د شهيدو جنــډۍ
ها په لکو قربانـــۍ، نـه هېرېدونکـــي بدۍ
لکه چي هېري مو کـــړې، ها پـه هفتو بمبارۍ
ها په زرو ککـــرۍ، هغـه د مـړو غـونـډۍ
لکه چي هېري مو کړې، د سـره لښکر بې رحمۍ
د سپينو ورځو ډارې، په نيمـو شپو کــي غدۍ
لکه چي هېري مو کړې، ها پـه کلـــونو سختۍ
هغه د غاړو زنـــدۍ، هغـه د پښـــو اتکړۍ
لکه چي هېري مو کـــړې، هـا سر پر سر تلاښۍ
ژوبله و مرګ و ورانۍ، يا د دښمـــن زور زياتۍ

[4] د ۱۳۶۵ش کال د مېزان مياشت وه. د روسانو د ديپلوماتيک شيطانت په سلسله کي د روسي پوځ شپږ غونډه له کابله ووتل. د کابل واکدارانو د دغه ورځ د بدرګې ! په خاطر ډېر مبتذل مراسم ترتيب کړي وه. په افغانی نجونو يې د روسانو په غاړه کي ګلان واچول. دا مراسم د هر خساس افغان په زړه کي د خنجر واری و. دغه شعر په هماغه وخت کي وويل سو. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه چي نه سوځيـــــږئ، پـه اسوېلو د کونډو
يا مو پر سترګو پردې، او يــا هيڅ شی نه وينـئ
دا څه د پېټ خبـري، دا څـــــه د شـرم کارونه؟
ولي مو هېري کــــړلې، د پلـــرو نېغـي بګړۍ
يو لږ څــــــه شرم په کار، د پلار د پتــه څخـه
ډار دئ په کار د تاريــخ، لــه قضـاوتـه څخه

کابل – ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پولیگون دښت

د پـــولیگـــون پر دښتـو
پـر خـــړو خـــړو تپـــو
پر دغـــه لــــوړو غونډو
ماتـــه ښېـــرې ښکارېږي
زه انســـــانان وینمـــــه
ډېرې شناخته قـــــواري
ډېــــــر اشنایان وینمــــه
ډېرې معصــــــــومې بڼې
ډېر ډېر دوستان وینمــــه
ژیـــړې لـــوېدلـــې زامې
ډنگـــــر ډنگـــــر مخـــونه
ډېـــــرې بې خـــوبه جولې
په شکنجـــو کلوچ لاسونه
په بـرقـــو سوې گوتـــې
په شـــوکـــو وچ هـــډونه
د بـــولدوزر په پنجــــو
پـــه ژوندون ښخ ســـرونه

++++

پـــر دې نامـــــرده ډگـــر
پـــــر دغه ارت میـــــدان
څومره سینې سوې غلبېل؟
څه ځیــــگرونه غار سول؟
څومـــــره تنـکي خیالونه
له هـوسـونـــو جـار سول
څه ښایستـــــه مخــــــونه
څه ښکلـي ښکلي ځوانــۍ
څومـــــره د خیال برېتونــه
څه دنگي دنگي هستــــــۍ
څه غیــــــرتي ککــــــرۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه جګـــي لـــوړي مـری
د نامـــــردانـو پـــه لاس
د ظالمــــــــانـو په لاس
د مــرګـــي غېږ ته ولاړې !

++++

اې زمـــا نازک زړګيـــه !
اې زما بـاريک احساسه !
څومـره بـــې مهره سولې؟
څومـــــره زمخته سـولې؟
په چيغـــو چيغـــو ژاړه
ياد د يارانـو کــــــــوه
سرې کړه د سترګو کاسې
ياد د دوستانــــــو کـوه !

د پوليګون دښت - کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دي دي په ياد

نه دي دي په ياد چي زما ملالـــــي د ميوند پر دښت
سپر کړله سينه د ګـــوره ګانـــو و ګوليـــو ته
تـــوغ د آذادۍ يـــي لوړ اوچت رپانـــده وساتـــه
ټيک نه ســـو فرنګ زما د خورلڼـــو و بوليـــو ته

++++

نه دي دي په ياد چـــــي د احمد په ابدالـــۍ توره
لرو بر پښتـــــــون سو يـــو وجود په جنګيالۍ توره
يو ځای سو جيحـــــون و اباسيـن پـه توريالۍ توره
غوڅـــي يي کړې مراندي د دښمـن په هوډيالۍ توره

++++

نه دي دي په ياد چي زما ميرويس په پښتني عـــــزم
ګرګ يې له ګرګانو ســـــره تېر تـــر اصفهـــان کړلو
شرنګ يې د تېرې توري لا اوس هم زما په غوږ کي دئ
حک يـــي پـــر هېره د آزاد ژوندون نښان کړلـــــو

++++

نه دي دي پـه ياد چـــي آزادي مـــي له حميـده څـــه
نوم د عدالت مـــي دئ زده کـــړی له فريـــده څـــه
ننګ و غيرت دواړه مـــي ترکيب د مـــور د پيو دئ
وينـــي د عظمت مـــــي فواري له هـــر وريده څـــه

++++

نه دي دي پـــه ياد چــــــي ستا سلف ما ځغلـولئ دئ
ما پـــه اکبـــــــري مټ مکناتـــن را ځملولـــــئ دئ
ما پــــر دغـــه مېنـــه د ايمل و دريـــا خان پـــه ياد
ځلـــې د ويـــاړنـــي مـــي اوچت لـــوړ درولـــئ دئ

++++

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دي دي په یاد چي ټانک يې ويلي په سوکانــو ســو[5]
بـــرم يې مسخره زموږ په تنکيـــو شازلميانــو ســو
قوم يې شرمنده سو ، ثوري سترګي لوړ کتای نــه سي
تن يې نوکـــــي نوکـــــي په غاښونو په نوکانو ســو

++++

نه دي دي په یاد چي تږکي نه وي د زمـــريانــو ښکـار
تا لکه چـــي بند باله د خســـو زمـــوږ کلک حصـار
تا لکه چي تـــور باله د غـــــرو د عقابانــو کــــور
تا لکه چي خوشـــي مسخـــره باله زموږ درونـد وقـار

++++

تل بـــه دي پـــــه یاد وي د اولس د انتقـام لمبـــــــې
دا د کنـــــدهار و د هـــــرات و د دانګـام لمبـــــې
ربړدي به ماشوم ستا په زانګـو کي زما لــه نــو مه څه
تل بــه دي پـــه یاد وي زمـــا د رزم د انجـام لمبــــې

ده خواجه - کندهار - ۱۳۶۵ش

---

[5] دغه ښکلی شاعرانه ترکیب د ګران عبدالباري جهاني ایجاد دئ. زما هرګوره خوښ سو او دلته مي د تضمين په توګه راوړئ دئ. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه پروا ده

زما د توريالي قام سر خرويي که پکښې نغښتې وي
ويني چي تويېږي څه پروا ده؟ تـــــــوی دي سي
جنګ د آزادۍ کـــي کـه ښارونه کنـــډوا له سوله
خاوره يې زما سترګو ته توتيا ده، کـــــوی دي سي
زوی مي ځوانيمرګ له خدايه غوښتی که بې ننګه و
جـګه کـه شمله پـــرې د ابا وه، لـــــوی دي سي
زمــــوږ د آرزوګانــو وچ دښتونه چي خړوب نه کي
څه کړمه آمو؟ خوښه مـــــيي دا ده، جـــوی دي سي
دوی د پټ پـــه بيـــه د ښايستــــو د غېږ لايق سوله
زما ځينـــي تــــوبــــه د نصوحا ده، دوی دي ســـي
غچ له زندګيــه کـــړ معصـــوم د ميخانـــې ملنګ
روږد که په دي ځای سو، زما سلا ده خـــوی دې سي

کابل - ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهيدانو چوک
يا
رنځور کندهار[6]

څه ګناه ده د دې خلکو؟ چې ګولـــــــــۍ باندي اورېـــږي
څه خطا ده ځني سوې؟ چې پـــــــه وينو کي لمبېـــــږي

++++

څه ګناه د دې ماشوم ده؟ شنــــــــي خاوري لاندي بانــدي
بابا غواړي بابا نستـــــــــــــه بابا سو تر خاورو لانــدي
کله پورته ځي په ځغاسته، کله کښتـــــــــه کله وړانــدي
کـــــله ږغ وکي و مور ته، کــــــله ژاړي کــــله خانــدي
د مورلېچي يې مات سوي، پرې يـــې دي دزړګي مــــراندي
په حسرت د شوم راتلونکي، وهـــــي چيغي وايـــي ساندي
څـــــــــه ګناه ده د دې خلکو؟ چې ګولۍ بانـــــدي اورېږي
څه خطــــــــــا ده ځني سوې؟ چې په وينو کـــــي لمبېـــږي

++++

څـــــــــه ګناه د زوړ بوډا ده؟ په تن ستړی په زړه ستــــــړی
زمانې په ژوند محکوم کــــړ، که نه وخت وای بايد مـــــړی
د زوی کونـــــــــــډه سوه ور پاته، ستر و تــــــر يې اولادونه
د ګړوب سوي دوکان مخته،هېښ پېښ ناست چورتونو وړی
نه يې ديد دسترګو پاته، نه يې سپک ستــــه پـــه لاسو کـــي
نه د بل د مزدورۍ دی، نه يې وس چې واخــــــــلي پـــــړی
څـــــــــه ګناه ده د دې خلکو؟ چې ګولۍ بانـــــدي اورېږي
څه خطــــــــــا ده ځني سوې؟ چې په وينو کـــــي لمبېـــږي

++++

[6] دا شعر د کندهار د شهيدانو د چوک (هرات دروازه) د بمباريو په خاطر ويل سوی دی. وايي چې د دې بمباری په نتيجه کي دوه سوه جنازې پر اوږو واخستل سوې. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه گناه ده د دې پېغلـې؟ د خوښۍ ورځ يې غمگـــــی ســـو
ژړ پلـــــــــــــوی د واده يې، د غمـــــونو تور تېکری سو
د ښادۍ د شپو سرود يې، د بمـــــــــو دربې درزی ســـو
د اينديکۍ پر ځای يې گوره، د زخمــــي زړگي خرکـــــی سو
نې پوره سوي ارزوگــــــــــاني، نه يـــې وکښل ارمانونه
د وصال په لومړۍ شپه يې، ميــــړه مړ ســـو ترې پردی سو
څــــــه گناه ده د دې خلکو؟ چي گولۍ بانـــــدي اورېږي
څه خطــــــــــا ده څني سوې؟ چي په وينو کـــــي لمبېـــږي

++++

څه گناه د دې اولس ده؟ ســـــرې سکروټــــــي دي پر اوري
خپله مېنه ورته اور سوه، چيـــرې ولاړ سې پر کــــوم لوري
هديرې ســـولي په ډکـــــي، قبرکن نه په رسيــــــــــــږي
آفرين و دې تکگا تــــــه، زړه يې نه چـــــــــــوي لا ښوري
نه يې دلته دي څه پاته، نه يې هلتــــــــــــه تېکاو کيـــــږي
لا لهانده سرگردانـــــه، گرځي هيستــــــــــه دوري دوري
څــــــه گناه ده د دې خلکو؟ چي گولۍ بانـــــدي اورېږي
څه خطــــــــــا ده څني سوې؟ چي په وينو کـــــي لمبېـــږي

++++

که گناه آزاد ژونـــــــدون وي، صدقه تر گناهگار ســـــــــــم
که د کور مينــه وي جـــــرم، د مجرم تر نامه جار ســـــــــم
که تعدی د قــام دوســتــــــي وي، دې تعدی ته دي تيار ســـم
که د ژبې په تــور تــــــور وي، له تورنه دي نثار ســــــــــم
که کړلـــــي مـو په دې چـــــــــــــــي، له پريو يـــې ده کرکه
له دې کــــــرکي دي قربان، زه په يو وار نه په څو وار ســــم
څــــــه گناه ده د دې خلکو؟ چي گولۍ بانـــــدي اورېږي
څه خطــــــــــا ده څني سوې؟ چي په وينو کـــــي لمبېـــږي

کابل - ۱۳۷۵ ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ مې باور نه و

هیڅ مې باور نه و چې يو وخت به زما مړام احساس
دومره اورنی سي چـــې په تاو بــې سره لمبه سمه
نه مې لوېده زړه ته چې يو وخت به زما د مغز پــردې
ډکې له شعـــــرو سي په الهام بــې لــو لپــه سمه
++++
هیڅ مــې باور نه و چــې دا پوړندي به اور ګرځي
ګور به سي دښمن ته سوځند دښت د عرسات به سي
غوځــې به تنــې و ککـــرۍ د ســرکښانو وي
زموږ ماشوم به لوی سي، بت شکن د سومنات به سي
++++
هیڅ مــې باور نه و چــې دا کلکه پولادي پنجــره
ماتــه بــه پــه چاودو ګــوتــو زما د لیونیو ســي
یاد به مــــې ژوندی د میړنیـــو نیکه ګانو کــړي
نېغه به شمله زمـــوږ د کــړو وړو بګــړیــو ســي
++++
ما وې خدای خبر چې دا اوریځ به امیـنـــدواره ســي
لوی به کړي په ګېډه کې د ننګ و د غیـــرت تخـــم
و بـــه اوروي د عظمتـــــونـــو اولنــــی باران
شین به کړي زرغون به کـړي د پت او د عـــزت تخم
++++
هیڅ مې باور نه و چې دا خاخکــې به رودونه ســي
نه مې لوېده زړه ته چې به مات زاړه طلسمونه ســي
زه د بد بینۍ په افســــون دومره مشبوع ســوئ یم
ما وې خدای خبــر چې بـه راویښ دا اولسونه ســي
++++
راسه نن یــــې وګــوره بابکــه ننــداري کـــوه
ستا د ملالــــــۍ نکلونه خوشي افســانې نه وې
ستا د میړنیــــــو اتــلانــــــو مستانــه ناري
خوشي بابـــولالــــې نـــه وې، تشې ترانې نه وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

++++

نن هم په مغزو کي هغه شـــور هغه نشه خـــــوندي
نن هم په رگـــــــــــو کي هغـــه مسته پښتنه وينه
نن هم په لاسو کي هغه سپک هغـــه مغزن قـــوت
نن هم پــــــه سينــــــو کي ليونـــۍ و رندانه مينه

++++

نه دي زمونږ سرکښي ولـولـې د اېلېـــــــدو نه دي
نه دي زمونږ رنگيني سرې غـــونچـــې د رژېدو نه دي
نه دي زمونږ هوډجني قافلـــې د درېــــــدو نه دي
نه دي زمـــــــونږ لرغوني تـرانـــې د هېرېدو نه دي

خير خانه - کابل - ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستړي خپه

ډېر مې د ښايست په تمه روڼې کړې شپې کـړلـې
ډېر مې د خيالو په زمزمو شلنډې بيدې کـړلـې
ډېر مې ستا د خوب په ليدو بلې شمعې مړې کړلې
ډېرې مې پر زړه باندې اوارې ستا کانې کړلـې

++++

ځو مره اوږدې مياشتې لنډ کلونه زما په برخـه دي
څو مره ستړې ساه اوږده مزلونه زما په بـرخـه دي
څومره بې درمانه سخت رنځونه په ما پورې سـول
څومره کړاوونـه زحمتـونه زما پـه برخـه دي

++++

نه يمه پولاد چـې پـه سـوټک بـه لا کلکېږمه
نه يمه الماس چـې تـر ښيښې به لا هـم لـوېږمه
ماتـه په نصيب کـې نيمـې برخـه د آدم راغله
صرف (تر ګل نازک) يـم چـې نولېـږمه ژړېږمه

++++

مينه که په دومـــره زغم پالې خو مېـړنې په وي
ځان که سوځـوې په حـوادثـو سپلنـې به وي
ژوند چې په دې بيه پېـرودې چور لېونې بـه وي
بل که په خبرو غـولـــوې، آخر کوچنې بـه وي

++++

پرې مې ږده احساسه چې يو لږ څه خو هوسا سمـه
پرې مې ږدئ مرګونـو چې د ژوند په تماشا سمـه
پرې مې ږدئ ژړاوو چـې يو ځل خو په خندا سمـه
ګونـدې لـه غمـونـو له دردونـو را جلا سمـه

++++

(c) ketabton.com: The Digital Library

گونــدي په دې ســترو اندامــو هم د مزله سمــه
گوندي په دې ورکو قافلــو کــي لار پيدا کمـه[7]
گونــدي په دې ډېرو اسوېلـو کي د اميد غمـی
بېرته په لاس راســي و نــړۍ تــې هويـــدا کمـه

کابل - ۱۳۶۶ش

[7] کمه = کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوثري څاڅکي

ولي چـــوپ يـــې زما زړګيـــه؟ پسرلی دئ نو بهار دئ
د غوټـــۍ د زفاف شپه ده، بخملـــــــی پالنګ هوار دئ
د شبنم کوثـــري څاڅکـــــو د يخنيـــو ګناه پرېـــوله
ترحم ته يـــې نرګس لاس پر نامه ســـو، پـــه وقار دئ
د شبـــو د عطــــــر وربم، هوســـۍ شوخه ميداني کړه
د چمن پر بخمل رغړي، هـــم بستـــريې ګل نګـــار دئ
و شهيد غاټول ته ګـــوره، ســـور کفنه راښکاره ســـو
د بهار پـــه عـــرسات کـــې، د جنت پـــه انتظـــــار دئ
د ګلاب په اننګـــو کـــې، اغېـــزې د مينـــې ښکاري
بورا څکـــــه ده بېتابه، و مچکوته يـــې تلـــــوار دئ
شهامت د ســــروي ويني، په درست ژمي کې خم نه سوه
پر اوږو که يې هرڅومره، پروت د واوري سنګين بار دئ
چي ناخـــوالـــــې د ساړو او د يخنـــۍ يـــې وليـــدلي
د چمن غوني زيږه سول، تک شين واوښتـــئ په قار دئ
مبارک دی ســــــه بلبلـــه، د وصال تاپـــی دي راغـــئ
د اغزيو پروا مـــه کړه، ګاونـــډی چـــي يې دلــــدار دئ
د خزان اهـــريمن راغـــئ، د ګل پښـــو ته په سجده سو
فرشتـــې د رحمت ناڅـــي، آزادي چـــي يـــې شعـــار دئ
خوشحالـــې کوه معصـــومه، مسافـــــر لالی به راسي
ما پر نېک شګـــون نيـــولئ، دا د نـــوي کال بهار دئ[8]

کابل - ۱۳۲۲ش

[8] دا شعر ما په کابل کې په داسي حال کې وواېه چي د وطن او منطقې ټولو جرياناتو حکم کاوه چي هيواد کي به آرامي او ثبات راځي. خو وروستيو حوادثو نه يوازي (مسافر لالی را نه ووست) بلکي زه يې هم مسافر کړم. اوس دغه کرښې په کوټه کي کاږم او د مهاجرت شپې تېروم. (هوتک) ۱۳۲۸ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

توبه يې تر بد ترو

له قلم سره مي بيا سوله د زړه پته خواله
بل مونس راسره نسته، تشو مه ورته زړه
ما علاج کړ د دردونو د سکوت په درملونو
نتيجه يې سرچپه سوه، د زړه تپ لا شوړېده
د تقدير اراده گوره، څه عجب لوبه روانه
سره گډ دوست و دښمن سوه، دښمن دوست و دوست دښنه
زرنگيو ته مو پام سته، څه کاني يې په موږ وکړه
د پښتون مينه ورانېږي، پخپل لاس د پښتانه
هم يې ويني تل توئېږي، هم يې کور ور کنډواله کړ
هم بدی سوي ورته پاته، هم يې لاه په وينو سره
هم مهجور پر هيوادو دئ، هم يې گړوبي سوي کلاوي
وطنونه ټول په ډک سول، نابللي مېلمانه
هم يې هېره تړې ماضي سوه، هم تياره يې مستقبل سو
(پور پر غاړه مېړ مرداره) دی د مرگ په خوب بيده
ظواهر يې د خانی دي، خو محتاج د بل و لاس ته
نه له پلاره څه ورپاته، نه ورپاته له نيکه
روايت له نورو نه کړم، زه پخپله يې شاهد يم
چي زموږ د انگړ ناوې، په پساله کي زنگېده
نه يې غم چېرته ليدلئ، نه يې وير چيرته کتلئ
د خوښيو بارانونه، شپه و ورځ پر اورېده
نن د زوی په غم غمجنه، د کونډتون په درد دردمنه
د خوښی گدا تعويض سوه، د ماتم په څرخېده
لا لهانده سرگردانه، لار و ليکه ځني ورکه
حوادث باندي کوترم سول، مړه يې سوله ورته خپه
د تدبير واری يې تېر دئ، منتظر و تصادف ته
لا رويان د عقل ناست دي، له خندا څه ورته شنه
پر دا نورو مي غبطه سي، څه آرام ژوندون يې وکړ
پر تنديو يې زموږ کښلي دي (په وينو لمبېده)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جرس کرنګـــــــی یـــــــې اورو ، خـو منزل ته نه رسېږو
چي اوښبه مـــــــو انايـــــي دئ، که مـــزلونه دي اوږده
خدايه ته مو سې پـــر زېرمه، عاقبت مـــو دي پـه خير وي
نن خـــو خدايږو مـــزه نستــــــه، ټول خوار ه سوله ترخه
دا ارمان مـــــي راپـــوره کـــړې، چي دا کور بيا ودان ګورم
د دې خـــړو کوڅو متې ســـي، د ښايستـــو سترګو رانجه

کابل - ۱۳۶۷ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمني روی

له روغ رمټ ســـړي ښخه رنځـــور مه جوړوئ
په جبر لـــه میشته وو نه مهجـــور مه جوړوئ
وروري عزیزولي مو په نـــري سپڼسي پتلیس ده
د مینې له نغـــري د غم تنـــور مـــه جـــوړوئ
نیازمنو در قربان سم عواقبو ته یې ځیـــر سئ
په لوی لاس له ځوانکـــي نه ناســور مه جوړوئ
په بده ورځ پردیــــو ته لا هم ســـړي اړ کېږي
له خپل سکنــــي ورور ښخه تربور مه جوړوئ
په هـر گام و قدم کې د وطــــن مصالح گورئ
د نفس له خواهشاتو ، دود دستور مه جـــوړوئ
معصوم وایي د زلمو په وینو دا سوبه روزي سوه
له دې مقدور بري نه نامقـــدور مـــه جوړوئ

کابل - ۱۳۲۷ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه سوده

که په شان د منصور ځوړند په درانه ســـوم
دا هم شکر چي له مینـــي بېـــزار نه ســـوم
قرباني که مي خپل ســـر تـــر ښکلـــو نه کړ
په دروغجنـــه مینـــه بېي شرمسار نه سوم
که پـــر بده ورځ یـــم لیـــري له دوستانـــو
غنیمت ګڼمـــه دا چـــي اغیار نـــه سوم
که بلبلو ته ســـور ګل د ګلشـــن نـــه یم
دومره سوه چي علیحده ورتـــه خار نه سوم
که تسبیح مـــي د تقـــوا په لاس کي نسته
دومـــره بس ده چي متهم په زنهار نه سوم
دري ګـــزی ډک پـــه بـــې پتـــو ښایسته وو
حمد دئ خدای ته چي بېي زه خریدار نه سوم
که مي توري تـــه لاس نه رســـي معذور یم
ګوزارونـــه د قلـــم کړم پـــه ډار نه سوم
اسوېلي مـــي ښانه د خـــوږین زړګي ده
خیر که چوپه خوله یم ناست په چغار نه سوم
استشهـــاد پـــه خپل نامـــه کوم یارانو
چي موسوم یم په معصـــوم ګنهګار نه سوم

کابل - ۱۳۶۸ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپيڅلی احساس

که د پســـــرلي په باران
سمسور سي باغ د چمـــن
او يا د لمر په شغلـــــــو
روښان سي ټوله وطــــن
يا د سهار پـــــه پـــرخه
خوښ ســـي ګلاب يا سمن
د بلبـــــلانــــــو په ږوږ
محشر سي جوړ پر ګلشـن
مسيـــــــحا دمـــه وږمـــه
څيــــــري د مــــړو کفن
زما شعــــــــــري ولولې
زما د زړه انديښنــــــــــې
زما د احساس موجــــونه
زما د مغـــــز پـــــردې
رالـــــــــړزولای نه سي
ښخه چي ولې؟

او يا د پېغلــــــــــو ښکلا
د هغـــــــــوی ناز و ادا
د ښکلــــــــو سترګو حيا
د مينـــــوشانـــــو غوغا
د ساقـــــــــي ډکي پيالې
رقص پايکــــــوبي و نڅا
يا د رندانو تـــــولــــــی
شـــــونډي د ميـــو مينا
زما شعـــــــــري ولولې
زما د زړه انديښنــــــــــې
زما د احساس موجــــونه
زما د مغـــــــز پــــردې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رالمســـــولاى نه ســــي
نېخه چي ولي؟

که د مظلــــومــو چيغــي
او يا معصـــــــوم آهــونه
د نــــازولـــــــــو ژړا
اورم د ويـــــر ســـرودونه
پر اهاړينـــــو دښتــــــو
د سرو غرمو مزلـــــــونه
او يا د کــــــــونډي ناوي
د واده ســــره لاســــــونه
يا د جگـــــــړي نوم اورم
يا د تـــــوپـــــو درزونه
يا د گوليــــــــو شپېلکي
د طيــارو ږغـــونــــــه
آه چــــي وام سره لمبه سم
پر ســـر کـــم بل اورونـــه
اوه چــــي وام تندر سمه
وران کــــم دا غټ برجونه
اخ چي وام شپې روڼي کړم
ليکـــــم د سوز شعرونه
زما شعـــــري ولولـــــې
زمــا د زړه اند ېښنـــــې
زمـا د احساس موجـــونه
زما د مغــــــــز پـــردې
رالـــــــړزولاى نـه سي
را ويښـــــولاى نه ســي
نېخه چي ولي؟

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ازل کښلي

په دي دومــره نعمتو کي پښتـــــــون شوم پاته دئ
د دنيا له لذتـــو څخه محـــــروم پاتــــــه دئ
تصنــــــع سوله په گــــــډه، لباسي سوله کارونه
د ښکلا و د ښايست يـــــوازي نـــوم پاتـــه دئ
د رحمت د باران څاڅکي، د غضب په اور الیش سول
صدف پټـــــه خپله خوله کړله مکتـــــوم پاته دئ
د وفا کمبله ټـــوله، د ښايسته وو بازار ســـوړ دئ
د هوس واری مــــــي تېر ســـو راته گروم پاته دئ
د قدرت ټول وسايل يې په کار واچـــول عاجز سول
اوس نــــو بل څـــــه نه دي پاته، يو اټوم پاته دئ
د بېلتون ترخه جامونه مــي د وصل په نيت نوش کړل
اوس نه وصـــل نه ساقي ستـــــه، خالي خوم پاته دئ
د پښتـــون پر کـــــرونده يې د نفاق نيالگی اېښئ
د گلاب پــــر ځای اغـــزی و يا زقـــوم پاتـــه دئ
يا اجل په مرگ محکــــوم کړل يا غائب سول له نظره
د نيکه بابا پــــــر مېنه يو معصــــــوم پاته دئ

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان

څه عجب شاني موجـود دی
څه مغلق يې ساختمـــــان
په ښـکاره ځان اشـــرف بولي
خـو ارزل دی تـــر حيـــوان
چه د سکر شـراب وچښـــي
خپل ځان وبولـــــي يـزدان
حال د صحوي چي پر راســـي
تر مېږي ســــــي ناتـــوان
که و ژوند ته ليـــــونی سو
هی تــــــوبه يې له هيجان
ټپ د ميني پر زړه وخـــــوري
نه يـــــې آه وي نه فغــــان
خـــو بيا کلـــه له لړ درده
لـــړزوي مځکـــــه اسمان
کله ســـــر تر نورو جار کي
خپل ځان نه وي بانـــدي گران
خو بل وخت لــــه ډېره سوخته
ورانــــــوي ودان جهـــان
که د نور مينـــــه پر زور سوه
ځان مکـــــوټ کړي په يو آن
که يې زړه تور لکه سکـور سو
بيا دښمـــن ســــي د عرفان
کله دومره ځان غټ حس کـــي
نه ځائيـــــږي پر کيهـــان
بل وخت دومري سي کوچنوټی
په يو کونج کــــــي يې گذران
تمــــــــدن تپوله له دده دی
تـــرقـــي د ده ارمــــان

(c) ketabton.com: The Digital Library

خــو پــه ژوبلــه بيــا اتل دی
په مرگـــــــو کـي پهلـــوان
د زمان بيـــــړی چي گـــرزي
دی يـــې دئ لـــوی کښتیـ وان
د تاريـــخ ټـــول فجايـــــع بيا
هـــــم د ده د لاس نښـــــان
بڼ د ژوند چي سمســـور وينـــئ
دی د ده پـــــــــــه لاس ودان
خو ورانـــــــی تــه د دي بڼ بيا
جــــــــوړوي اتـــــــوم بمان
چي ويارني مي پـــه زړه ســـــي
پــــــــر ځگـــر سمــــــه روان
خو چي بد يـــې را په ياد ســـي
وايـــــم کاش نـــه وای انسان
معصـــــــــوم نه دی پېـــژندلئ
تل و ده تـــــه دئ حيـــــــران

کابل - ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کاڼي کرښي

که په حال د کونډو رنډو و بې وزلو خبر نه سي
ټوله ورځ که راته ګډ وي، زما پر زړه يې اثر نه سي
قافله د اولسو به شو په شو سي سرګردانه
خدايږو نه رسي منزل ته، چي پر لار برابر نه سي
د شفق له لړمانه څه، د سهار روڼا راوزي
په کُره کي چي اور نه سي، تور پولاد به خنجر نه سي
د توپان لوړي باډاسکي به ښيرۍ کي دړي وړي
که ماڼو د طغياني څپو و غبږي ته ور نه سي
د هغه لښکر د سوبې، تمه مه کوئ يارانو
چي يو ځلی د جګړې پر ډګر کنډ و کپر نه سي
د رحمت د باران څاڅکي به ونه وينئ په سترګو
اسويلي که د وېرجنو له کوګله بهر نه سي
د نغري قدر و قيمت به هغه وخت ورمعلوميږي
چي پر لوړو و ژورو د پردو دربدر نه سي
له تاداوه يې نسکور کړه، په پتليس کله رغيږي
دا ماڼي به جوړه نه کړې، تر څو زېر و زبر نه سي
چي سرې سپلۍ د مني، د ګل پاڼي ټولي توی کړي
غوټۍ پټه خپله خوله کړه، چي سبا ته پر پر نه سي
ببرولی حوادثو چي و هر څه ته شکمن دئ
واهمه د معصوم څکه، وايي له بدو بدتر نه سي

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوخ نرخ

په تکه توره شپه پسي راځي د لمر وړانګې
ورانۍ د باران جز ، خو پرې ابادي کروندې
الماس د حوادثو که د زړه ښیښه درزي کړه
د صبر پتري غواړي، کنه سوه ریچې ریچې
توپیر دی په تعبیر کې چې پر حسن یې جنګونه
د چا شنې رانۍ خوښې، د چا سپینې پښتنې
دنیا یو مجموعه ده د ګلانو او اغزیو
ګلان ګېډۍ ګېډۍ وړه له اغزو ساته پایځې
د مینې په قانون کې د قیود ماده منسوخه
حیران ستا و جرئت ته چې دا پوخ نرخ ماتوې
لایق د صفت نه دی مین زړه چې ژړا نه کا
ترې جوړ که اور لړونی که ړنغ نه یوست سریندې
پرده کې چې ځان نغاړي له دوو حالو خالي نه وي
یا حسن د پرۍ لري یا رنګ یې بې مزې
تاریخ د ژوند مو ټوله حماسې دي هنګامې دي
په زړه به ډېر ساده وي که شا کې سوله جګړې
ببرېږه له سکونه، خځبېدو کې څه عیب نسته
د شنې چینې اوبه سې په ډنډونو کې ورستې
معصومه ځان سمبال که کړاوو ته که ژوند غواړې
بقاء ده په جدل کې دا آئین د زمانې

کابل - ۱۳۶۶ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه یې کوم

په محک چي ګلپ راووزي سور وښی به څه کوم؟
چي کاروانه د کوچني کړي، لوی سړی به څه کوم؟
پسرلی خو یو سمبول د غوړېدو او خندېدو دئ
چي خندا سوه راڅه هېره، پسرلی به څه کوم؟
صدقه تر هغه سر سم چي په عشق کي سودایي وي
که په مینه مجنون نه وي، لیونی به څه کوم؟
صحرا ډکه په کودرو، د خاشې ارزښت یې نسته
چي مي کومی په لوند نه سي، سروبی به څه کوم؟
د لښکر سیاهي یې بوله، تېر نه دي مه په ویاړه
چي پر بده ورځ مل نه سو، خپل پردی به څه کوم؟
ظواهر مي خطا باسي، د باطن ګټه یې وایه
که په یخ په ښه را نه غئ، سپین کوسی به څه کوم؟
چي په غم مي خوشالېږي، په ماتم مي هوسېږي
په څه درد به دراني خوري او غلجی به څه کوم؟
چي لورینه یې پر کونډو، یتیمانو د قام نه وي
سړبنی به څه کوم؟ بیتنی به څه کوم؟

کابل - ۱۳۶۲ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاينات

چي پر نورو مو خنـدل هغه راوسوه
اولني ياران مو ټوله تـور لېمه سوه
حجابونه د معنا چي ســوله پورته
چي ګنهل مو مستقيم هغه کاږه سوه

کابل - ۱۳۲۵ش

د هستۍ شرط

چـــي يـــې ختمــه پخـــول د آدمـــــزاد
ايښـــــوئ چـــــي د بشر د کــــور بنياد
د هستۍ بار تې په دې شـرط اوږه ورکړه
چـــي پــــه ژوند کـــي به دايم يمه آزاد

کابل - ۱۳۲۵ش

جګه غاړه

خـــه ارزوګاني د ګور دبنـــدي سوي
خومره ککـــري، کام د مرګي ســـوي
جار تر ها سترګو، قربان تر خولويي
چي نه سوي ټيټي، نه په زاري سوي

کابل - ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

رجا

که مي نن زړګی له غمــه خخــه شين دئ
يا له سترګو مي روان د اوښكو سين دئ
هره سخته دوې خوښـــې لري په وړاندي
دا مي دين، دا مي آئين دا مــي يقين دئ

کابل - ۱۳۲۵ش

آخر ولي؟

ولي مو راوينښ كړم د ځوانـۍ له خواږه خوبه
ځله مـــو رابېل كړم له جنـــون له ليونتوبه
اوس په لا علاجه رنځ اختـــــه يم نه رغيږمه
هی تـــوبـــه ! د مغــــز له ايشناوه له آشوبه

کابل - ۱۳۲۵ش

آغم ځپلو !

آ سترو سترو ! آ جل وهلــو !
آغـــــم ځپلـــو ! آنازولـو !
لمبېږئ تاسي په خپلو وينـو
ګټه يي بل وړي، آو بر ژړلو !

کابل - ۱۳۲۲ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقعي مسئول

دا چي ويني نن بهېږي دي مسئول لوی قدرتونه
اچولي يې فتنـــې دي جنگـــوي سکنـي ورونه
نه په غم کي د بشر دي، نې لورينه پر انسان سته
ازمويې خپلي وسلې و خرڅوي خپل توپکـــونه

کوئټه - ۱۳۶۸ش

پښتانه

ماضي مو د وياړو او مفاخـــرو مجموعـــــه ده
تاريخ مـــو سر تر پايه کارنامه ده، حماسه ده
قدرت زما په قرعه کي آزادي تل را ايستلــــې
دنيا ته مـــــي نامــــه نن جوړه کړي هنگامه ده
پامير د نړۍ بام دی زما بيـــرغ پاس پر رپېږي
ايشا يو ارت کـــور دئ زما وطن يې دروازه ده
سر خرويه څکه گـــرزم چي غلام نه وم هيڅکله
د وينو په سېلاب مي مزرعـــه د تاريخ شنه ده
هيبت د سرو لښکـــــرو جهان تـــول و بيرولئ
تأثير زما د گـــوزار چي کوږ يې توغ و نغاره ده
اسمانه ښـــه يې واوره، په واز کومي درته وايم
افغان، پښتون پټان دئ يو مفهوم يــوه نامه ده
ښايست، حسن، ښکلا ټوله د ميني تعابير دي
توپيــــــر دئ د الفاظو مسمى ټوله يـــــوه ده
کاروان د ارادو مو په مــــزله نه ستومانېــږي
نيستی ده د سالار چي مــــو نن ورکه قافله ده
غلط نه سئ زلميو، په حيلـــــو يې خطا نه سئ
روښانه لکه لمر ستاسی راتلونکـــــې آينده ده

گلشن اقبال - کراچي - ۱۹۸۹ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې مِهره ساحل

د سمندر لـه تـوپانـو را تښتېدلـي ځپـه
له غټو سخـرو سره و نښته قطـره سوه
چي داښوی پرښي يـې مـرجع د نجات وبلله
د اميدونـو دنياګۍ يـې خـوره وره سوه

++++

د حوادثـو په سېلاب کي لاهـو سوي شاعر
د سرګردان موج په آينه کي يې خپل ځان وليدئ
د تودو اوښکو سمندر يې ګرېوانه ته تـوی سو
له ارمانونـو ډک زړګی يې پکښې وران وليدئ

++++

د سر خوړلـي ځپې ژوند د حال په ژبـه وايي
هره کـرکنډه، هـره ګرګه دَرَسته مـه ګڼئ
دا په ظاهـره کي درني خوبـې احساسه تيږي
د خپل نجات، خپلي ژغورني وسيله مه ګڼـئ

کراچي - ۱۹۸۹ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکه هدیره

تندرونــــه پاس له هسکــه راشـــوه ســـي
که سا کښې وي که بـــې سا ټول لو لپه ســـي
د چا لاس د چا مغـــزی و د چا ګــــوتــــي
ســـي پیدا ، وربانـــدي جوړه مقبـــره ســـي
و ژونـــدو تــــه خپلــه مېنــه ســـره تبې سي
نامعلـــوم لور تــــې روانـــه قافله ســــي
څوک جل ووهـــي له تندي چـــولاوه ســـي
پردا نــــورو چــــي قاصـــد د اجل راســـــي
د ژوندون له پټي خلاص، مرګ يې پرده سي
مرګــــی حق دئ خـــو د ویـــر خبـــره دا ده:
ورک يې نوم، ورک يې مدفن و هديـــره سي

ګلشن اقبال - کراچي - ۱۳۶۸ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

خزان پسرلی

پســـرلی څه دئ؟ د ګولونـــو موسم
د سپږېدنـــو ، غوړېدلـــو مـــوسم
د بلبـــلانـــو د رېـــزونـــو محشـــر
د ســـرو ګلانـــو د وږمونو موسم

++++

زما له پسرلي څخه ښایست سو کډه
پر نازل سوئ دئ د وینـــــو سېلاب
که په نامه یو څو غـــــوټۍ غوړېږي
تاندي لباندي ســـي په تيغ د قصاب

++++

پســـــرلی راســـي خو ګلونه نه وي
که وي بیا ، هلته يې خوندونه نـــه وي
د حمل نوم ورباندي مـــه ایږدئ نـــور
چي یو مخ مرګ وي، حیاتـــونه نه وي

++++

سور ګل خو ننبه د پســـرلي وه پخوا
نن یې ښایست، نن یـــې مزه ده تللي
ستخ سوله زړونه له سره رنګه څخـــه
ازبس چـــي ډېري وینـــې ولیدلـــې

++++

د هندوکش له سپين واورين تندي نه
د ستومانـــۍ خولې موجونه وهـــي
اوښکـــي روانـــي د بابا پـــــر ږيره
د مخ شیلـــې یـــې تیندکـــونه وهي

++++

پر ارغنـــداب د غم څلـــونه ګرزي
لیـــږدوي، اړوي د غم کهـــولـــونه
د غم انـــډې یـــې پر بارکړي، درومي
پر ســـرباري یـــې وي غمجن سرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

++++

زما ارغسان نور مځکي نه ابوي
نېستوي غبرګي د سرو قافلې
غورځوي ځنډو ته د ګرګو پر ځای
د لاهو سوو انسانانو شغې

++++

مل به لیدل چي د هیلمند پرغاړه
څو کنډوالي وې د لرغوني زمان
په پسرلي به څه محشر سو پر جوړ
ورته راتلل به په زرو سیلانیان

++++

نن هره مېنه کنډواله کنډواله
تازه کوي یاد د لرغونو وختو
خو سیلانیان یې دي له خپله کوره
ننداره چیان یې دي د خپلو ملکو

++++

ښه پسرلی د ښې راتلونکي ننبه
د سمسورۍ زیرې په څنګ کي لري
د دې کوږداګو پسرلی بوله خزان
چې د ورورۍ ادعا په جنګ کي لري

کراچي - د حمل لومړۍ ورځ - ۱۳۲۹ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهاجرت

په قرعه چي مي ختلې پر دېسـي ده
له ژوندونه مزه تللې ده، خـواري ده
په پاخه کاڼي مو تول (مهاجرت) کړ
لو بې پایـه و اوږده ســرګرداني ده

کراچي - ۱۳۲۹ش

یادونه: د (مهاجرت) ابجدي ارزښت ۷۴۹ دئ او د وروستۍ مصرع ابجدي ارزښت هم ۷۴۹ کیږي - په دې حساب (مهاجرت) د (لوبې پایه و اوږده سرګرداني ده) سره برابر دئ. (هوتک)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library